

PleurX-katheter

Inhoudsopgave

Klik op het onderwerp om verder te lezen.

Wat is een PleurX-katheter?	1
Inbrengen van de PleurX-katheter	2
Na de ingreep	2
Draineren	3
Afspraken	3
Benodigdheden	3
Vorbereiding	4
Mogelijke problemen tijdens het aflopen	4
Nazorg	5
Verzorgen insteekopening	5
Veel gestelde vragen	7
Aantekeningen	7
Belangrijke telefoonnummers	8

Deze informatie dient als aanvulling op het gesprek met uw arts over pleuravocht en de PleurX-katheter.

Iedereen heeft vocht tussen zijn longvlies en borstvlies. Dit heet pleuravocht. Als uw long- en borstvlies aangetast zijn door een ziekte wordt er meer vocht aangemaakt en minder vocht afgevoerd. Bij patiënten op de afdeling Longgeneeskunde en Longoncologie is het pleuravocht vaak ontstaan doordat een tumor zich heeft uitgezaaid naar de long- en/of het borstvlies.

Door toename van het pleuravocht krijgen de longen minder ruimte en kunt u kortademig worden. Dit wordt veroorzaakt door een te hoge productie van vocht in de borstholte. Om de klachten te verlichten, zijn er bij u in de afgelopen tijd ontlastende puncties verricht. Bij een punctie wordt in de vrije pleuraholte geprikt, dit gebeurt met een naald via de borstwand. U moet hiervoor steeds naar het ziekenhuis komen. Wanneer u vaak puncties krijgt, kan gekozen worden voor een permanente drain. Dit wordt een PleurX-katheter genoemd.

Wat is een PleurX-katheter?

De PleurX-katheter is een slangetje gemaakt van flexibel siliconen materiaal. Het is ongeveer 40 centimeter lang met daarop een manchetje. De PleurX-katheter bestaat uit twee delen, het inwendige en uitwendige deel.

1. Het inwendige deel

Het gedeelte met manchetje komt onder uw huid te liggen. Dit groeit vast in het weefsel onder de huid en zorgt ervoor dat de PleurX-katheter er niet uit kan glijden. Het manchetje voorkomt infecties via de insteekplaats van de katheter. Het deel van de katheter dat in uw borstholte komt te liggen is voorzien van kleine gaatjes. De vloeistof kan zo vanuit de borstholte gemakkelijk via het slangetje eruit

2. Het uitwendige deel

Het gedeelte van de katheter dat buiten uw lichaam ligt is ongeveer 15 cm lang. Dit deel heeft een opening die voorzien is van een klepje. Het klepje zorgt ervoor dat de vloeistof er alleen uit kan lopen als op de katheter een speciaal afloopslangetje met een opvangfles is bevestigd. Het uitwendige deel wordt afgesloten met een speciaal dopje.

Een PleurX-katheter zorgt voor een constante toegang tot de pleuraholte. Hierdoor kunt u, of iemand in uw omgeving, het pleuravocht thuis laten aflopen op het moment dat u het nodig vindt. Doe dit alleen bij toenemende of aanhoudende klachten van kortademigheid.

Inbrengen van de PleurX-katheter

De PleurX-katheter wordt door de longarts onder plaatselijke verdoving ingebracht. De ingreep vindt plaats op de afdeling Endoscopie en duurt ongeveer dertig minuten. De longarts maakt twee sneetjes in uw borstwand. De PleurX-katheter wordt via die sneetjes door de huid geleid (dit heet tunnelen) en door middel van een punctie in de pleuraholte gelegd.

Met hechtingen worden de sneetjes dicht gemaakt. Het sneetje waar de PleurX-katheter uit het lichaam komt noemen we de insteekopening. Deze insteekopening bevindt zich vaak op de zijwand van de buik. De PleurX-katheter zit na het inbrengen met een hechting vast en deze groeit in de huid. De hechtingen mogen na tien dagen verwijderd worden door uw huisarts of verpleegkundige. Na de ingreep krijgt u instructie over de verzorging van de PleurX-katheter. Daarna mag u naar huis.

Na de ingreep

Na het inbrengen van de PleurX-katheter kan de borstwand pijnlijk zijn. Het gevoel lijkt op een blauwe plek. U mag na de ingreep tot 4 keer per dag paracetamol 1000mg innemen.

De eerste dagen helpen de verpleegkundigen, de zaalarts en/of uw naasten u met de verzorging van de katheter. U krijgt instructies over de verzorging van de PleurX-katheter en hoe u het pleuravocht af kunt laten lopen via een speciale PleurX-opvangfles. Het is prettig voor u als een familielid of goede kennis ook wordt geïnformeerd over de werking van de PleurX-katheter zodat hij/zij eventueel kan helpen. De wijkverpleegkundige wordt ingeschakeld om u te ondersteunen met de verzorging.

Contact opnemen

Volgorde van bellen	Namen van contactpersonen/ afdelingen	Telefoon en bereikbaarheid
1 ^{ste}	Afdeling F1 Longgeneeskunde	24 uur per dag, maandag t/m zondag: Tel: (013) 221 30 31
2 ^{de}	Thuiszorg (spoedzorg, vragen naar specialistisch team)	24 uur per dag, maandag t/m zondag: Tel:

Handleiding voor thuisgebruik PleurX-katheter

Draineren

U kunt meerdere keren achter elkaar pleuravocht draineren. Draineren is het af laten lopen van vocht. Dit doet u door aan het uiteinde van de PleurX-katheter een verbindingsslang te koppelen. Aan de verbindingsslang zit een vacuüm drainagefles. U kunt hierin het vocht laten aflopen.

Afspraken

De onderdruk in de drainagefles is vrij sterk. Dit kunt u afremmen door in de witte knijpklem op de slang van de drainagefles te knijpen. Let erop dat wanneer uw pleuravocht te snel afloopt, dit vervelende pijnklachten kan veroorzaken. LET OP! Laat nooit meer dan 500 ml pleuravocht per 3 uur aflopen.

Neem contact op met uw behandelend longarts als u last hebt van de volgende klachten:

- benauwdheidsklachten houden aan nadat 1000 ml pleuravocht is afgelopen;
- uw pleuravocht loopt niet in de PleurX-katheter;
- lekkende punctieplaats;
- lekkend aansluitpunt van de drainagefles;
- verstopping van de PleurX-katheter;
- infectie van de insteekopening;
- koorts en/of koude rillingen;
- pijnklachten na drainage die niet binnen twee uur verminderen;
- kleur van het pleuravocht verandert.

Er kan mogelijk sprake zijn van andere oorzaken die de benauwdheidsklachten veroorzaken.

Bij toenemende benauwdheidsklachten moet u het pleuravocht laten aflopen.

Het is belangrijk u (voor uw gevoel) baat hebt van het draineren. Wanneer het draineren geen effect heeft op de benauwdheid, moet u contact opnemen met uw behandelend longarts.

Benodigheden

U hebt verschillende materialen nodig voor het thuisgebruik van de PleurX-katheter. Uw materialen kunnen iets afwijken van wat hieronder is beschreven. Dit is namelijk afhankelijk van de apotheek en de leverancier.

- PleurX drainage kit met vacuüm drainageflessen 500 ml of 1000 ml met verbindingsslang (zie figuur 4).
- Steriele handschoenen.
- Onsteriele handschoenen.
- 4 steriele gazen 10 bij 10 cm.
- Huidfolie (tegaderm) 15 bij 20 cm.
- Splitgaas foam 8,8 bij 8,8 cm.
- Extra schuifklemmetje.
- Wit afsluitdopje (Valve cap).
- Gazen met alcohol.
- Desinfectans (chloorhexidine 0,5%).
- Onderlegger.
- Extra drainageflessen 500 ml en 1000 ml met verbindingsslang.
- Afvalbak of afvalzak.

Vorbereiding

- Leg alle benodigdheden klaar.
- Zet een afvalbak klaar.
- Was uw handen met water en zeep.
- Desinfecteer uw handen met chloorhexidine.
- Zorg dat de patiënt zit (indien mogelijk).
- Trek onsteriele handschoenen aan om de oude verbandmaterialen te verwijderen.
- Doe de verwijderde materialen in de afvalbak en trek de onsteriele handschoenen uit.
- Leg een onderlegger onder het uiteinde van de pleurX-katheter en zorg dat de pleurX-katheter geen contact met de huid heeft.
- Open de PleurX drainage kit. Let erop dat u de binnenkant steriel houdt.
- Open de verpakking van het afsluitdopje en laat het dopje in de verpakking liggen.
- Open de drainagefles en laat de fles op de verpakking liggen.
- Laat vanuit de verpakking de steriele gazen met alcohol op het steriel veld van de PleurX drainage kit vallen.

Werkwijze

- Trek steriele handschoenen aan.
- Druk de witte knijpklem van de drainagefles dicht.
- Draai het witte schroefdopje van het uiteinde van de PleurX-katheter eraf.
- Desinfecteer het uiteinde van de PleurX-katheter.
- Laat het laatste gaas rond het uiteinde van de PleurX-katheter zitten.
- Trek het doorzichtige beschermhoesje van het witte uiteinde van de verbindingsslang.
- Steek het witte uiteinde van de verbindingsslang in het uiteinde van de PleurX-katheter. De verbinding is goed als u een klik hoort.
- Druk de witte spike aan het begin van de verbindingsslang in de drainagefles. Hierdoor wordt de fles vacuüm en loopt het pleuravocht in de fles.
- Open voorzichtig de witte knijpklem op de verbindingsslang.
- De onderdruk in de fles zorgt ervoor dat het pleuravocht in de fles loopt. Dit kan 5 tot 15 minuten duren.
- Doe de witte schuifklem dicht als voldoende vocht is afgelopen. LET OP: laat nooit meer dan 500 ml pleuravocht per drie uur laten aflopen.
- Ontkoppel de verbindingsslang van de PleurX-katheter.
- Desinfecteer het witte afsluitdopje en sluit de PleurX-katheter hiermee af.

Mogelijke problemen tijdens het aflopen

Probleem	Wat te doen
Er loopt een beetje pleuravocht in de vacuümfles maar de klachten nemen niet af.	<ul style="list-style-type: none"> • Zucht goed door. • Ga in een andere houding liggen of zitten. Waarschijnlijk loopt het pleuravocht nu beter af. • Sluit een andere fles aan volgens de hierboven beschreven procedure.
De vacuümfles raakt vol en loopt daardoor niet meer, maar de klachten zijn niet afgenomen.	<ul style="list-style-type: none"> • Sluit de witte knijpklem op de verbindingsslang. • Verwijder de verbindingsslang uit de PleurX-katheter.

	<ul style="list-style-type: none"> • Volg wederom de stappen voor het aansluiten van een nieuwe drainagefles.
--	--

Nazorg

Maak het uiteinde van de PleurX-katheter op onderstaande manier vast:

- Maak de insteekopening van de PleurX-katheter schoon van binnen naar buiten met alcoholgas.
- Plaats het splitgas rondom het uiteinde van de PleurX katheter op de huid.
- Leg de PleurX-katheter op het sponzige splitgas in een krul op de huid.
- Plak het geheel af met de huidfolie.
- Ruim het gebruikte materiaal op (het verpakkingsmateriaal kan bij het huisvuil).
- Verwijder de verbindingsslang van de drainagefles en giet de fles leeg in het toilet (het lege systeem kan bij het huisvuil).
- Was uw handen.

Verzorgen insteekopening

Door het tijdig en op juiste wijze verzorgen van de insteekopening kunnen infecties worden voorkomen.

Frequentie

- Eenmaal per week de huidfolie verwisselen en gazen vernieuwen. Meerdere malen per week als de gazen verzadigd zijn door vochtlekage.
- Eenmaal per week inspectie insteekopening.

De eerste dagen na het inbrengen van de PleurX-katheter kan het zijn dat u vocht verliest bij de insteekopening. Als dit zo is, dan raden u wij aan vaker dan één keer per week de insteekopening te verzorgen.

Benodigheden

- Steriele gazen 10 bij 10 cm.
- Onsteriele handschoenen.
- Desinfectans: Chloorhexidine 0,5%.
- Huidfolie Tegaderm 15 bij 20 cm.
- Splitgas foam 8,8 bij 8,8 cm.

Vorbereiding voor verzorger

- Was de handen.
- Zet de benodigheden klaar.
- Open de verpakking van de gazen en overgiet de gazen met chloorhexidine.
- Vraag de patiënt in een comfortabele houding te gaan zitten of liggen, zodat de insteekopening goed te bereiken is.

Werkwijze

- Trek de onsteriele handschoenen aan.
- Verwijder de huidfolie van de insteekopening.
- Maak de PleurX-katheter vast met twee vingers,

- Reinig de insteekopening van de PleurX-katheter van binnen naar buiten met gaas met chloorhexidine.
- Laat de insteekopening 1 minuut drogen aan de lucht.
- Inspecteer de insteekopening op roodheid, zwelling, pus, lekkage of drukplekken,
- Bevestig het splitgaas rondom de insteekplaats en leg de PleurX-katheter opgerold daarop,
- Plaats bovenop de PleurX-katheter het steriele gaas.
- Plak de huidfolie over de insteekopening en een gedeelte van de PleurX-katheter en controleer dat de PleurX-katheter niet afgeknakt is.

De PleurX-katheter groeit langzaam vast in de huid waardoor lekkage bijna niet mogelijk is.

Nazorg

- Verwijder de handschoenen en gooi het gebruikte materiaal in de prullenbak,
- Was uw handen.

Mogelijke problemen bij thuisgebruik

Hieronder worden diverse problemen met de bijbehorende acties beschreven. Neem bij twijfel altijd contact op met het ziekenhuis.

Probleem	Actie	Wanneer bellen?
Lekkende punctieplaats	Na het inbrengen van de PleurX-katheter is het normaal dat door drukverschil tussen de pleuraholte en de 'buitenlucht' pleuravocht langs de insteekopening lekt. Het manchetje, een soort sponsje wat aan de katheterslang zit, is bij het inbrengen van de PleurX-katheter in de huid geschoven. Het manchetje groeit vast in de huid waardoor de lekkage na enkele dagen verholpen is.	Als de insteekopening blijft lekken.
Lekkend aansluitpunt van de drainagefles	Beoordeel aan de hand van de handleiding in de verpakking of de verbindingsslang juist is aangesloten. Neem, als het probleem niet is op te lossen, een nieuwe vacuümfles en kijk of het probleem daarmee is verholpen.	Als de insteekopening blijft lekken.
Verstopping van de PleurX-katheter	Probeer verstoppingen te voorkomen door bij bloedspoortjes en stolsels in de PleurX-katheter een vacuümfles aan te sluiten. Kom na telefonisch overleg naar het ziekenhuis.	Bij verstopping van de PleurX-katheter.
Infectie van de insteekopening	Werk zo hygiënisch mogelijk bij het verwisselen van de huidfolie om infecties te voorkomen.	Bij aanhoudende roodheid en pusvorming.
Koorts en/of koude	Infectie van de PleurX-katheter, pleuravocht of	Bij temperatuur hoger

rillingen	insteekopening kan optreden.	dan 38°C of koude rillingen.
Pijnklachten na draineren	Pijn ontstaat doordat de longen zich na het draineren ontplooien. Wanneer u na het draineren pijnklachten krijgt, betekent dit dat het pleuravocht te snel is afgelopen, dat teveel pleuravocht in een keer is afgelopen of dat er te vaak achter elkaar is gedraineerd. Neem 2 paracetamol tabletten à 500 mg.	Als pijn binnen 2 uur niet duidelijk minder wordt.
Benauwdheidsklachten nemen niet af na draineren	Als bij het aansluiten van de drainagefles weinig pleuravocht afloopt en de benauwdheidsklachten houden aan, kan er een probleem zijn met het drainagesysteem. Het kan echter ook zijn dat u door een andere oorzaak kortademig bent.	Bij aanhoudende benauwdheidsklachten.
Kleur pleuravocht		Bij verandering van kleur, de volgende werkdag bellen.

Veel gestelde vragen

Kan ik douchen met de PleurX-katheter?

Ja, u kunt douchen wanneer de PleurX-katheter is afgeplakt met het doorzichtige huidfolie. Dit is speciaal gemaakt om te voorkomen dat de gazen en de insteekplaats nat worden.

Hoelang kan de PleurX-katheter in de borstholte blijven zitten?

De PleurX-katheter kan zolang het nodig is om het pleuravocht af te laten lopen in uw borstholte blijven zitten, tenzij er problemen zijn waardoor het nodig is om de PleurX-katheter te verwijderen.

Aantekeningen

In onderstaande tabel kunt u bijhouden hoeveel vocht u per keer en per dag laat aflopen.

Datum	Volume	Aantekeningen

Belangrijke telefoonnummers

ETZ (Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis): (013) 221 00 00

Polikliniek Longgeneeskunde: (013) 221 02 60

Longgeneeskunde, 41_1038 12-19

[\(terug naar de inhoudsopgave\)](#)

Copyright® ETZ
Afdeling Communicatie
Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.